CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
юридичний факультет
кафедра приватного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
_____
д.ю.н., проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«_31_» _____ 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

МЕДИЧНЕ ПРАВО
Вибіркова навчальна дисципліна

Освітня програма: Право
Спеціальність: 081 Право
Галузь знань: 08 Право
Рівень вищої освіти: перший бакалаврський
Факультет: юридичний
Мова навчання: українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни *«Медичне право»* складена відповідно до Освітньої програми «Право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право галузі знань 08 Право.

Розробник: Боднарук Микола Іванович, доктор юридичних наук, професор

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
Боднарук Микола Іванович, доктор юридичних наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри приватного права
Протокол № 1 *від «* 27 *»* серпня *2026 року*

Завідувачка кафедри _____ д.ю.н., проф. Ніна ГЕТЬМАНЦЕВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 *від «* 28 *»* серпня *2026 року*

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету _____ PhD, ас. Лаура БЗОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Мета навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти цілісне теоретичне уявлення про медичне право як галузь права, розкрити ключові проблеми сучасного законодавства у галузі охорони здоров'я, особливості реалізації та захисту прав, інтересів, зокрема у сфері фармацевтичної діяльності, трансплантології, донорства крові та її компонентів, репродуктивних технологій та діяльності біобанків.

Пререквізити. Конституційне право, теорія права, цивільне право, адміністративне право, кримінальне право.

Результати навчання:

Навчальна дисципліна «Медичне право» спрямована на забезпечення наступних:

а) загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

б) спеціальних компетентностей:

- СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи;
- СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини;
- СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини;
- СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

в) студент буде вміти:

- РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини;
- РН 14 Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності;
- РН 18 Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	лекції	практичні	Семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	6	3	90	14	30	-	-	46	-	залік
Заочна	3	6	3	90	4	6	-	-	80	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-правові основи медичного права												
Тема 1. Медичне право в системі права України: поняття, становлення та розвиток	7	1	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 2. Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров´я.	6	-	2	-	-	4	5	-	-	-	-	5
Тема 3. Медичні правовідносини.	7	1	2	-	-	4	11	1	1	-	-	9
Тема 4. Правовий статус суб´єктів медичних правовідносин.	7	1	3	-	-	4	9	1	1	-	-	7
Тема 5. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров´я. Механізми захисту порушених прав та інтересів суб´єктів медичних правовідносин	7	1	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за ЗМ1	35	4	11	-	-	20	41	2	2	-	-	37

Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів діяльності з медичної практики												
Тема 1. Правове регулювання фармацевтичної діяльності.	10	1	4	-	-	5	5	-	-	-	-	5
Тема 2. Донорство крові та її компонентів: законодавче регулювання	10	1	4	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів	12	3	4	-	-	5	13	1	2	-	-	10
Тема 4. Репродуктивні технології та сурогатне материнство: проблеми правового регулювання та судової практики	12	3	4	-	-	5	13	1	2	-	-	10
Тема 5. Створення та використання біобанків в Україні та за кордоном	11	2	3	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за ЗМ 2	55	10	19	-	-	26	49	2	4	-	-	43
Усього годин	90	14	30	-	-	46	90	4	6	-	-	80

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	**Медичне право в системі права України: поняття, становлення та розвиток** 1. Поняття та історичний розвиток медичного права. 2. Нормативне регулювання охорони здоров´я в Україні. 3. Предмет, метод, функції медичного права. 4. Принципи медичного права. 5. Джерела медичного права.
2	**Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров´я.** 1. Поняття міжнародних стандартів у сфері охорони здоров´я, їх види та цілі впровадження. 2. Універсальні міжнародно-правові стандарти. 3. Регіональні міжнародно-правові стандарти. 4. Спеціалізовані міжнародно-правові стандарти.
3	**Медичні правовідносини.** 1. Поняття, ознаки та види медичних правовідносин. 2. Суб´єкти та об´єкти медичних правовідносин. 3. Загальна характеристика підстав виникнення та припинення медичних правовідносин.
4	**Правовий статус суб´єктів медичних правовідносин.**

	1. Правовий статус пацієнта: права та обов´язки. 2. Нормативне регулювання професійних прав й обов'язків медичних працівників. 3. Професійна етика та медична деонтологія при провадженні медичної практики.
5	**Юридична відповідальність у сфері охорони здоров´я. Механізми захисту порушених прав та інтересів суб´єктів медичних правовідносин.** 1. Поняття та види юридичної відповідальності суб´єктів медичних правовідносин. 2. Поняття та види форм захисту прав суб'єктів медичних правовідносин. 3. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин. 4. Неюрисдикційні форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
6	**Правове регулювання фармацевтичної діяльності.** 1. Поняття та види фармацевтичної діяльності. 2. Правовий статус суб´єктів фармацевтичної діяльності. 3. Загальні засади правового регулювання обігу фармацевтичної продукції.
7	**Донорство крові та її компонентів: законодавче регулювання.** 1. Поняття донорства крові та її компонентів. 2. Правовий статус донора в Україні та порядок організації донорства крові та її компонентів. 3.Відповідальність за порушення законодавства про донорство крові та її компонентів
8	**Правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів.** 1. Правове регулювання трансплантації в Україні. 2. Умови та порядок взяття гомотрансплантатів у живих донорів. 3. Взяття анатомічних матеріалів у померлих осіб. 4. Відповідальність за порушення законодавства про трансплантацію.
9	**Репродуктивні технології та сурогатне материнство: проблеми правового регулювання та судової практики.** 1. Поняття допоміжних репродуктивних технологій та їх види. 2. Правові засади донації репродуктивних клітин. 3.Правове регулювання процедури запліднення in vitro. 4. Сурогатне материнство: поняття, умови та правові засади.
10	**Створення та використання біобанків в Україні та за кордоном.** 1.Поняття біобанку. 2. Законодавство України та норми міжнародного права у сфері створення та використання біобанків. 3. Вплив права ЄС на регулювання відносин щодо створення та використання біобанків в Україні.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ з/п	Назва теми (питання/завдання)	Кількість годин
1.	**Медичне право в системі права України: поняття, становлення та розвиток.** 1. Поняття медичного права.Історичний розвиток медичного права. 2. Нормативне регулювання охорони здоров´я в Україні.	2

	3. Предмет, метод, функції медичного права. 4. Принципи медичного права. 5. Загальна характеристика джерел медичного права.	
2.	**Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров´я.** 1. Міжнародні стандарти у сфері охорони здоров´я: поняття та цілі впровадження.Класифікація міжнародних стандартів. 2. Характеристика універсальних міжнародно-правових стандартів. 3. Регіональні міжнародно-правові стандарти. 4. Спеціалізовані міжнародно-правові стандарти. 5. Роль і значення практики Європейського суду з прав людини в галузі охорони здоров'я.	2
3.	**Медичні правовідносини.** 1. Медичні правовідносини: поняття, ознаки. 2. Види медичних правовідносин. 3. Правовий статус основних суб´єктів медичних правовідносин. 4. Об´єкти медичних правовідносин. 5. Підстави виникнення та припинення медичних правовідносин.	2
4.	**Правовий статус суб´єктів медичних правовідносин.** 1. Правовий статус пацієнта: права та обов´язки. 2. Професійні права і обов'язки медичних працівників: законодавче регулювання. 3. Професійна етика медичних працівників. 4. Медична деонтологія при провадженні медичної практики.	3
5.	**Юридична відповідальність у сфері охорони здоров´я. Механізми захисту порушених прав та інтересів суб´єктів медичних правовідносин.** 1. Поняття юридичної відповідальності суб´єктів медичних правовідносин. 2. Підстави юридичної відповідальності суб´єктів медичних правовідносин. 3. Види юридичної відповідальності: а) цивільна відповідальність; б) адміністративна відповідальність; в) кримінальна відповідальність. 3. Поняття та види форм захисту прав суб'єктів медичних правовідносин. 4. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин. 5.Неюрисдикційні форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.	2
6.	**Правове регулювання фармацевтичної діяльності.** 1. Поняття та значення фармацевтичної діяльності. 2. Види фармацевтичної діяльності. 3. Суб´єкти фармацевтичної діяльності їх права та обов´язки. 4. Правове регулювання обігу фармацевтичної продукції. 5. Фальсифікація та обіг фальсифікованої фармацевтичної продукції.	4
7.	**Донорство крові та її компонентів: законодавче регулювання.** 1. Поняття донорства крові та її компонентів. 2. Правовий статус донора в Україні. 3. Додаткові пільги, що надаються донорам. 4. Порядок організації донорства крові та її компонентів. 5.Відповідальність за порушення законодавства про донорство крові та її компонентів	4

8.	**Правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів.** 1. Сутність і поняття трансплантації анатомічних матеріалів людини. 2. Правове регулювання трансплантації в Україні. 3. Вилучення анатомічних матеріалів у живих донорів. 4. Взяття анатомічних матеріалів у померлих осіб. 5. Відповідальність за порушення законодавства про трансплантацію.	4
9.	**Репродуктивні технології та сурогатне материнство: проблеми правового регулювання та судової практики.** 1. Поняття допоміжних репродуктивних технологій. 2. Види допоміжних репродуктивних технологій. 3. Правові засади донації репродуктивних клітин. 4.Правове регулювання процедури запліднення in vitro. 5. Сурогатне материнство: поняття, умови та правові засади. 6. Договір про сурогатне материнство.	4
10.	**Створення та використання біобанків в Україні та за кордоном.** 1.Поняття біобанків. 2. Створення і використання біобанків в Україні. 3. Норми міжнародного права у сфері створення та використання біобанків. 4. Вплив права ЄС на регулювання відносин щодо створення та використання біобанків в Україні.	3
	Разом	30

Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	**Тема:** Медичне право в системі права України: поняття, становлення та розвиток. 1. Концепції медичного права. ***Вид роботи:*** проаналізувати концепції медичного права	4
2	**Тема:** Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров´я. 1. Роль і значення практики Європейського суду з прав людини в галузі охорони здоров'я. ***Вид роботи:*** підготувати доповідь	4
3	**Тема:** Медичні правовідносини 1. Зміст медичних правовідносин. 2. Проведення медичної реформи в Україні. ***Вид роботи:*** проаналізувати інформацію	4

4	**Тема:** Правовий статус суб´єктів медичних правовідносин. 1. Морально-етичні аспекти лікарської діяльності. ***Вид роботи:*** сформувати основні морально-етичні аспекти лікарської діяльності	4
5	**Тема:** Юридична відповідальність у сфері охорони здоров´я. Механізми захисту порушених прав та інтересів суб´єктів медичних правовідносин. 1. Цивільно-правова відповідальність у сфері охорони здоров´я. 2. Адміністративно-правова відповідальність у сфері охорони здоров´я. ***Вид роботи:*** проаналізувати інформацію	4
6	**Тема:** Правове регулювання фармацевтичної діяльності. 1. Обіг фальсифікованої фармацевтичної продукції. 2. Притягнення до юридичної відповідальності. ***Вид роботи:*** здійснити аналіз судової практики	5
7	**Тема:** Донорство крові та її компонентів: законодавче регулювання. 1. Відповідальність за порушення законодавства про донорство крові та її компонентів. ***Вид роботи:*** здійснити аналіз судової практики	5
8	**Тема:** Правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів. 1. Трансплантація анатомічних матеріалів з використанням трупних трансплантатів. ***Вид роботи:*** проаналізувати зарубіжний досвід і національну практику	5
9	**Тема:** Репродуктивні технології та сурогатне материнство: проблеми правового регулювання та судової практики. 1. Договір про сурогатне материнство. ***Вид роботи:*** проаналізувати нормативно-правове регулювання	5
10	**Тема:** Створення та використання біобанків в Україні та за кордоном. 1. Функціонування біобанків за кордоном. ***Вид роботи:*** підготувати доповідь	6
	Разом	46

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Матеріал для самостійної роботи студентів, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться на самостійне опрацювання і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються під час підсумкового контролю. В процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює: − рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання; − вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач; − обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу; − повноту розкриття теми дослідження; − оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами.

Знання студентів з самостійної роботи оцінюється за наступними критеріями:

«Відмінно». Студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми, який винесений на самостійну роботу, застосовує для оформлення результатів самостійної роботи не лише рекомендовані, а й додаткові джерела інформації та творчий підхід. Оформляє результати самостійної роботи логічно та послідовно.

«Добре». Студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми, який винесений на самостійну роботу, орієнтується в ньому та усвідомлено застосовує знання для розв´язання практичних завдань. Під час відповіді припускається незначних помилок або робить не зовсім повні висновки за одержуваними результатами. Результати самостійної роботи оформляє послідовно.

«Задовільно». Студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відповідає невпевнено.

«Незадовільно». Студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не володіє основними поняттями та термінами, не орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, не вміє самостійно мислити.

Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології

студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних задач та інш.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю: усний контроль, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Форми контролю: індивідуальна та фронтальна перевірки знань, умінь і навичок студентів (індивідуальне та фронтальне усне опитування, письмові самостійні роботи; виконання практичних (індивідуальних та групових) завдань; розв'язання задач-казусів; співбесіди з виконання будь-яких завдань по кожній темі навчальної дисципліни), а також підсумкові форми контролю.

Підсумковий контроль – залік у формі усного опитування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ У МЕЖАХ ОП «ПРАВО» З НАВЧАЛЬНОЇ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНЕ ПРАВО»

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за національною (традиційною) шкалою відповідно до затверджених критеріїв оцінювання затверджених на засіданні кафедри приватного права (Протокол №1 від 29.08.2021р.) з урахуванням Положення «Про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича».

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу. Форми поточного контролю (контрольних заходів): 1) модульні контрольні роботи; 2) усні та письмові опитування на лекційних, практичних заняттях; 3) інтерактивні методи навчання; 4) розв'язання індивідуальних задач; 4) підготовка оглядів спеціальної літератури; 5) підготовка рефератів або есе; 6) індивідуальна або групова презентація.

Кількість заходів та форми проведення поточного контролю, а також критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за кожною формою контролю визначається викладачем кафедри самостійно у відповідності до принципів академічної свободи.

Усний виступ та/чи виконання письмового завдання, під час практичного заняття, тестування з теми практичного заняття	Критерії оцінювання
5 балів	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно

	самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Здійснює пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел, в тому числі з іноземних. Застосовує принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. Студент вміє оцінювати природу та характер відносин у сфері охорони здоров´я, особливості правового статусу суб´єктів медичних відносин; знає основні міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров´я та специфіку правового регулювання окремих видів діяльності з медичної практики; обґрунтовано формулює свою правову позицію, вміє опонувати та наводити переконливі аргументи як під час усного опитування, так і під час розв´язку задач чи вирішення завдань; аналізувати та оцінювати судову практику, робити дайджест судових справ за конкретним напрямком; інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі з дисципліни «Медичне право».
4 бали	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Переважно здійснює пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел, в тому числі з іноземних. Застосовує принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. Студент вміє оцінювати природу та характер відносин у сфері охорони здоров´я, особливості правового статусу суб´єктів медичних відносин; знає основні міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров´я та специфіку правового регулювання окремих видів діяльності з медичної практики; обґрунтовано формулює свою правову позицію, вміє опонувати та наводити аргументи як під час усного опитування, так і під час розв´язку задач чи вирішення завдань; аналізувати та оцінювати судову практику, робити дайджест судових справ за конкретним напрямком; інтегрувати необхідні знання та розв'язувати задачі з дисципліни «Медичне право». Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3 бали	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Здійснює пошук, оброблення та аналіз інформації лише з одного-двох джерел. Студент вміє частково оцінювати природу та характер відносин у сфері охорони здоров´я, особливості правового статусу суб´єктів

	медичних відносин; знає деякі основні міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров´я та специфіку правового регулювання окремих видів діяльності з медичної практики; необґрунтовано формулює свою правову позицію; майже не аналізує судову практику; розв´язує задачі незначного рівня складності з дисципліни «Медичне право».
2 бали	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Здійснює пошук, оброблення та аналіз інформації лише з одного джерела. Студент фактично не вміє оцінювати природу та характер відносин у сфері охорони здоров´я, особливості правового статусу суб´єктів медичних відносин; не знає основні міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров´я та специфіку правового регулювання окремих видів діяльності з медичної практики; не вміє формулювати свою правову позицію, опонувати та наводити переконливі аргументи; не аналізує та оцінює судову практику; розв´язує легкі задачі з дисципліни «Медичне право».
1 бал	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Студент не вміє оцінювати природу та характер відносин у сфері охорони здоров´я, особливості правового статусу суб´єктів медичних відносин; не знає основні міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров´я та специфіку правового регулювання окремих видів діяльності з медичної практики, не може сформулювати свою правову позицію, опонувати та наводити переконливі аргументи; абсолютно аналізує та оцінює судову практику; здатен розв'язувати лише найпримітивніші задачі з дисципліни «Медичне право».
0 балів	Не володіє навчальним матеріалом з дисципліни «Медичне право» та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Доповнення до виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Підготовка творчих завдань(есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни. Головна мета есе – це самостійне розкриття студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

2 бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки.

1 бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)										Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					50	100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ У МЕЖАХ ОП «ПРАВО» З НАВЧАЛЬНОЇ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНЕ ПРАВО»

Максимальна кількість балів Залік 50 балів	**Оцінка за шкалою ECTS**	**Критерії оцінювання знань студентів**
Відмінно	**A** (90-100)	Студент в повному обсязі володіє навчальним

45-50		матеріалом, вільно, аргументовано його викладає під час усної та письмової відповідей. Наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу. Здатний розв'язувати ускладнені кейси (казуси), завдання та вміє використовувати при цьому належним чином нормативну базу, судову практику (вітчизняну та європейську). Володіє відповідною науково-правовою термінологією. Показав високий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Добре **39-44**	**B** (80-89)	Студент достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей. Здатний розв'язувати кейси (казуси), завдання із посиланням на положення нормативно-правових актів та судову практику. На достатньому рівні володіє відповідною науково-правовою термінологією. Проте, під час усної відповіді, вирішення практичних завдань, казусів інколи не вистачає аргументації, послідовності у викладі матеріалу. Допускається окремих несуттєвих неточностей та незначних помилок. Показав достатній рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Добре **33-38**	**C** (70-79)	Студент демонструє загалом добрі знання навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей робить помітні помилки, неточності. Не вміє робити певні узагальнення та висновки. Може самостійно розв'язувати стандартні, типові кейси (казуси), завдання, що не потребують детального аналізу нормативно-правових актів та судової практики. Частково володіє відповідною науково-правовою термінологією. Показав базовий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Задовільно **27-32**	**D** (60-69)	Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, викладає його основний зміст, але без глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування, аргументації та використання усіх необхідних нормативно-правових актів та основної літератури. Під час усних і письмових відповідей допускається суттєвих неточностей та помилок, внаслідок чого відповідь є неповною. В мінімальному обсязі опрацьовує рекомендовану літературу. Може самостійно розв'язувати кейси (казуси), завдання низького рівня складності. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією. Показав посередній рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Задовільно	**E** (50-59)	Студент демонструє мінімальний рівень знань

21-26		навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей узагальнення та висновки відсутні, не орієнтується в базових для навчального курсу нормативно-правових актах. Може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання за зразком. В мінімальному обсязі опрацьовує основну літературу. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією. Показав досить низький рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Незадовільно 16-20	**Fx** (35-49)	Студент не засвоїв навчальний матеріал курсу, дає неправильні відповіді на більшість поставлених теоретичних, практичних запитань. Під час усної та письмової відповідей демонструє елементарну, фрагментарну обізнаність з правових питань. У відповіді цілком відсутня самостійність, лише за допомогою викладача може сформулювати основні положення курсу. Володіє лише незначною частиною базової науково-правової термінології. Не може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання. Рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики – примітивний.
Незадовільно 0-15	**F** (1-34)	Студент не засвоїв навчальний матеріал з курсу, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання та пасивно поводить себе на практичних заняттях. Володіє лише окремими основними правовими термінами. Не вміє розв'язувати найпростіші типові казуси (кейси), завдання. Не проявляє навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **50 балів** та підсумкового модуль – контролю (залік) – **50 балів,** за **100-бальною університетською шкалою.**

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання

	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Правова природа медичного права.
2. Медичні правовідносини: поняття, види і склад.
3. Принципи і функції медичного права України.
4. Система медичного права України.
5. Джерела медичного права України.
6. Загальна характеристика законодавчого забезпечення охорони здоров'я в Україні.
7. Міжнародні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини, які містять обов'язкові до виконання норми і принципи («тверде право»).
8. Регіональні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини, які містять обов'язкові до виконання норми і принципи.
9. Роль і значення Загальної декларації прав людини та її місце в системі міжнародних стандартів у галузі охорони здоров'я та прав людини.
10. Права пацієнтів за міжнародними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
11. Права медичних працівників за міжнародними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
12. Місце і значення актів Європейського Союзу в системі регіональних стандартів у сфері охорони здоров'я і прав людини.
13. Конституційне регулювання охорони здоров'я в Україні.
14. Роль і значення рішень Європейського суду з прав людини у сфері охорони здоров'я, в системі законодавства про охорону здоров'я України, а також документів національних судових інстанцій.
15. Право на медичну допомогу за законодавством України.
16. Медична послуга як об'єкт медичних правовідносин.
17. Поняття і види суб'єктів медичних правовідносин.
18. Пацієнт: дефініційний і класифікаційний підходи.
19. Загальна характеристика прав пацієнта.
20. Правове регулювання обов'язків пацієнта в Україні.
21. Морально-етичні засади взаємин «лікар-пацієнт».
22. Особливості правового статусу законних представників у сфері охорони здоров'я.
23. Медичний працівник та його правовий статус: понятійно-категоріальний апарат і класифікація.
24. Законодавче забезпечення і класифікація прав медичних працівників.
25. Правове регулювання професійних обов'язків медичних працівників.
26. Поняття і види процедур і механізмів захисту прав суб'єктів медичних

правовідносин.

27. Форми захисту прав суб’єктів медичних правовідносин: поняття, види, засоби здійснення.
28. Судова форма захисту прав суб’єктів медичних правовідносин у порядку конституційного й адміністративного судочинства.
29. Судова форма захисту прав суб’єктів медичних правовідносин у порядку цивільного судочинства.
30. Судова форма захисту прав суб’єктів медичних правовідносин у порядку кримінального судочинства.
31. Позасудова форма захисту прав суб’єктів медичних правовідносин: поняття, види, загальна характеристика.
32. Правопорушення у сфері охорони здоров’я як підстава для юридичної відповідальності у медичному праві: поняття, ознаки, склад.
33. Поняття та види юридичної відповідальності суб’єктів медичних правовідносин.
34. Цивільно-правова відповідальність у сфері охорони здоров’я.
35. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.
36. Адміністративно-правова відповідальність у медичному праві.
37. Кримінальна відповідальність медичних працівників у зв’язку з їх професійною діяльністю.
38. Звільнення від юридичної відповідальності медичних працівників.
39. Неюрисдикційні форми захисту прав суб’єктів медичних правовідносин: поняття, види, загальна характеристика.
40. Поняття та види донорства за законодавством України.
41. Поняття і принципи донорства крові та її компонентів.
42. Законодавче забезпечення донорства органів та інших анатомічних матеріалів.
43. Юридична регламентація донорства репродуктивних клітин в Україні.
44. Провадження фармацевтичної практики.
45. Створення і виробництво лікарських засобів: правові аспекти.
46. Особливості здійснення державного контролю якості лікарських засобів в Україні.
47. Юридичні гарантії забезпечення лікарськими засобами і засобами медичного призначення окремих категорій населення в Україні.
48. Сутність і поняття трансплантації анатомічних матеріалів людини.
49. Правове регулювання трансплантації в Україні.
50. Вилучення анатомічних матеріалів у живих донорів.
51. Взяття анатомічних матеріалів у померлих осіб.
52. Відповідальність за порушення законодавства про трансплантацію.
53. Поняття допоміжних репродуктивних технологій.
54. Види допоміжних репродуктивних технологій.
55. Правові засади донації репродуктивних клітин.
56. Правове регулювання процедури запліднення in vitro.
57. Сурогатне материнство: поняття, умови та правові засади.
58. Договір про сурогатне материнство.

59. Поняття біобанків.
60. Створення і використання біобанків в Україні.
61. Норми міжнародного права у сфері створення та використання біобанків.
62. Вплив права ЄС на регулювання відносин щодо створення та використання біобанків в Україні.

Зарахування результатів неформальної освіти

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь студент підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

Рекомендована література:

Основна (базова):

1. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
2. Грін О. О. Основи медичного права. Альбом схем: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / О. О. Грін. – Ужгород: Видавництво ФОП Сабов А. М., 2020. 377 с.
3. Миронова Г. А. Модернізація цивільного законодавства в сфері надання медичної допомоги: теоретичні засади та практика імплементації: монографія. Київ, 2020. 199 с.
4. Четверте покоління прав людини: особливості правового регулювання, проблеми та перспективи розвитку в сфері охорони здоров'я: монографія / за заг. ред.: д.ю.н., проф. С. Б. Булеци; д.ю.н., доц. М. В. Менджул. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 444 с.
5. Медичне право: підручник / за заг. ред д.ю.н., проф. С. Б. Булеца; д.ю.н., доц. М. В. Менджул. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 720 с.
6. Європейська соціальна хартія / Рада Європи, 03.05.1996. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062 (дата звернення: 11.03.2025).
7. Європейська хартія прав пацієнтів. листопад 2002. URL: http://www.activecitizenship.net/patients–rights/projects/29–european–charter–of–patients– rights.html (дата звернення: 11.03.2025).

8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод / Рада Європи, 04.11.1950. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 11.03.2025).
9. Конвенція про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину / Рада Європи, 04.04.1997. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334#Text (дата звернення: 12.03.2025).
10. Лісабонська декларація про права пацієнта / Всесвітня медична асоціація. Асамблея ВМА, вересень-жовтень 1981 р., переглянута у 2005. URL: http://www.med-pravo.ru/Ethics/LisbonDecl.htm (дата звернення: 13.03.2025).
11. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права / ООН, 16.12.1966. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення: 13.03.2025).
12. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, 16.12.1966. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042 (дата звернення: 15.03.2025).
13. Хартія про право на охорону здоров'я / Міжнародний союз юристів. Генеральна асамблея МСЮ, 31.08.2005. URL: http://www.uianet.org/documents/qquia/resolutions/Sante4Gb.pdf (дата звернення: 15.03.2025).
14. Рекомендації для держав-членів РЄ «Повага до демократії, верховенства права та прав людини в умовах кризи, спричиненої COVID-19». URL: https://medcom.unba.org.ua/publications/5433-povaga-do-demokratii-verhovenstva-prava-ta-prav-lyudini-v-umovah-krizi-sprichinenoi-covid-19-rekomendacii-dlya-derzhav-chleniv-re-informacijnij-dokument-radi-evropi-pidgotovlenij-general-nim-sekretarem-re-marija.html (дата звернення: 15.03.2025).
15. Конституція України від 28.06.1996. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80 (дата звернення: 16.03.2025).
16. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15 (дата звернення: 11.03.2025).
17. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992. URL:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2801-12 (дата звернення: 15.03.2025).

18. Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові: Закон України від 30.09.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-20#Text (дата звернення: 11.03.2025).
19. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині: Закон України від 17.05.2018. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19#Text (дата звернення: 11.03.2025).
20. Про лікарські засоби: Закон України від 04.04.1996. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80/print1360005360446510 (дата звернення: 20.03.2025).

Допоміжна:

1. Муляр Г. Здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності з медичної практики. *Юридичний вісник.* 2020. № 2. С. 151-157.
2. Антонов С. В. Законодавство про сурогатне материнство в Австралії: що може бути корисним для України. *Медичне право.* 2 (26). 2020. URL: https://medlaw-journal.com/index.php/journal/article/view/31
3. Гарасимів О.Ю. Можливість ратифікації Україною Конвенції про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: за і проти. *Медичне право.* №1(27). 2021. URL: https://medlaw-journal.com/index.php/journal/article/view/39
4. Кашинцева О.Ю., Трофименко М.М. Правові механізми розширення доступу до лікування за умов пандемії в Україні та світі. *Медичне право*. 2 (26). 2020. URL: https://medlaw-journal.com/index.php/journal/article/view/33
5. Квіт Н. М. Правовий режим неімплантованого ембріона in vitro з позицій доктрини, цивільного законодавства та судової практики // *Часопис Київського університету права*. №2. 2020.
6. Менджул М. В. Умови правомірності медичних досліджень за участі людини. Медичне право. №1(27). 2021. URL: https://medlaw-journal.com/index.php/journal/article/view/43
7. Миронова Г.А. Врахування думки дитини у сфері надання медичної допомоги: міжнародні стандарти та досвід України. *Медичне право*. № (26). 2020.
8. Костик Е. Правова природа договору про сурогатне материнство. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 71. 2022. С. 125-130.
9. Васильчук Л.Б. Право на донорство крові та її компонентів в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights on Human Rights.* 2021. №1. P.111-116.

10. Видиборець С.В., Дерпак Ю.Ю. Донації крові і метаболізм заліза: монографія. - Boston: Published by Primedia eLaunch. 2022. 137 p.
11. Дзюба, А. Є. Цивільно-правовий механізм надання згоди на посмертне донорство органів і тканин у цілях трансплантації: європейський досвід та українські перспективи. *Прикарпатський юридичний вісник.* 2022. С. 34-38.
12. Матолінець, Н. В. Посмертне донорство і трансплантація органів в Україні. *Pain, Anastesia & Intensive Care.* № 1 (102). 2023. P. 7-11.
13. Загрійчук, М. С. Роль і проблематика посмертного донорства. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України.* № 4. 2022. С.18-23.
14. Квіт, Н. М. Принципи та поняття донорства та їх вплив на права осіб, що передають біологічні матеріали до складу біобанків в Україні. *Правничий часопис.* 2020. С. 74.
15. Квіт, Н. М. Правове регулювання відносин у біомедичній сфері в контексті євроінтеграції. *Прикарпатський юридичний вісник.* № 2 (31). 2020. С. 42-47.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - https://www.rada.gov.ua/
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України - https://www.kmu.gov.ua/
3. Офіційний сайт Офісу Президента України - https://www.president.gov.ua/news/administration
4. Офіційний сайт Пенсійного фонду України - https://www.pfu.gov.ua/
5. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України - http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index
6. Офіційний сайт Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
7. Офіційний сайт Єдиного державного реєстру судових рішень - https://reyestr.court.gov.ua/

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoidobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiafedkovycha/

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-tazapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeniyuriia-fedkovycha/
- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvnidokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomuuniversyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnuimeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.